

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮಾರ್ ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಕೇಸರೀ |

ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ||

ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕೀಯರಾಮಾಯಣಂ

|| ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ||

ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕರ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the Baraha font.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

॥ ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ॥

ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ

ದೂತವಧಾನೌಚಿತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ವಿಭೀಷಣೇನ ತಸ್ಯ ಕೃತೇ ದಂಡಾಂತರವಿಧಾನಾಯ
ರಾವಣಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಂ ರಾವಣೇನ ತದನುರೋಧಸ್ಯ ಸ್ವೀಕರಣಂ ಚ

ಸ ತಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |

ಆಜ್ಞಾಪಯದ್ ವಧಂ ತಸ್ಯ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಚ್ಛಿತಃ || ೫.೫೨.೧ ||

ವಧೇ ತಸ್ಯ ಸಮಾಜ್ಞಪ್ತೇ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ |

ನಿವೇದಿತವತೋ ದೌತ್ಯಂ ನಾನುಮೇನೇ ವಿಭೀಷಣಃ || ೫.೫೨.೨ ||

ತಂ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ತಚ್ಚ ಕಾರ್ಯಮುಪಸ್ಥಿತಂ |

ವಿದಿತ್ವಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯವಿಧೌ ಸ್ಥಿತಃ || ೫.೫೨.೩ ||

ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಸ್ತತಃ ಸಾಮ್ನಾ ಪೂಜ್ಯಂ ಶತ್ರುಜಿದಗ್ರಜಂ |

ಉವಾಚ ಹಿತಮತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || ೫.೫೨.೪ ||

ಕ್ಷಮಸ್ವ ರೋಷಂ ತ್ಯಜ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ

ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಶೃಣುಷ್ವ |

ವಧಂ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ಪರಾವರಜ್ಞಾ

ದೂತಸ್ಯ ಸಂತೋ ವಸುಧಾಧಿಪೇಂದ್ರಾಃ || ೫.೫೨.೫ ||

ರಾರ್ಜ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧಂ ಚ ಲೋಕವೃತ್ತೇಶ್ಚ ಗರ್ಹಿತಂ |

ತವ ಚಾಸದೃಶಂ ವೀರ ಕಪೇರಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಪಣಂ || ೫.೫೨.೬ ||

ಧರ್ಮಜ್ಞಶ್ಚ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ರಾಜಧರ್ಮವಿಶಾರದಃ |

ಪರಾವರಜ್ಞೋ ಭೂತಾನಾಂ ತ್ವಮೇವ ಪರಮಾರ್ಥವಿತ್ || ೫.೫೨.೭ ||

ಗೃಹ್ಯಂತೇ ಯದಿ ರೋಷೇಣ ತ್ವಾದೃಶೋಽಪಿ ವಿಚಕ್ಷಣಾಃ |
ತತಃ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಪಶ್ಚಿತ್ತಂ ಶ್ರಮ ಏವ ಹಿ ಕೇವಲಂ || ೫.೫೨.೮ ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಸೀದ ಶತ್ರುಘ್ನ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ ದುರಾಸದ |
ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತಂ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ದೂತದಂಡೋ ವಿಧೀಯತಾಂ || ೫.೫೨.೯ ||

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಕೋಪೇನ ಮಹತಾಽಽವಿಷ್ಟೋ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ || ೫.೫೨.೧೦ ||

ನ ಪಾಪಾನಾಂ ವಧೇ ಪಾಪಂ ವಿದ್ಯತೇ ಶತ್ರುಸೂದನ |
ತಸ್ಮಾದಿಮಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾನರಂ ಪಾಪಕಾರಿಣಂ || ೫.೫೨.೧೧ ||

ಅಧರ್ಮಮೂಲಂ ಬಹುದೋಷಯುಕ್ತಂ -
ಮನಾರ್ಯಜುಷ್ಟಂ ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ |
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮಾರ್ಥತತ್ತ್ವಂ
ವಿಭೀಷಣೋ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ || ೫.೫೨.೧೨ ||

ಪ್ರಸೀದ ಲಂಕೇಶ್ವರ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ
ಧರ್ಮಾರ್ಥತತ್ತ್ವಂ ವಚನಂ ಶೃಣುಷ್ವ |
ದೂತಾ ನ ವಧ್ಯಾಃ ಸಮಯೇಷು ರಾರ್ಜ
ಸರ್ವೇಷು ಸರ್ವತ್ರ ವದಂತಿ ಸಂತಃ || ೫.೫೨.೧೩ ||

ಅಸಂಶಯಂ ಶತ್ರುರಯಂ ಪ್ರವೃದ್ಧಃ
ಕೃತಂ ಹ್ಯನೇನಾಪ್ರಿಯಮಪ್ರಮೇಯಂ |
ನ ದೂತವಧ್ಯಾಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಸಂತೋ
ದೂತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಹವೋ ಹಿ ದಂಡಾಃ || ೫.೫೨.೧೪ ||

ವೈರೂಪ್ಯಮಂಗೇಷು ಕಶಾಭಿಘಾತೋ
ಮೌಂಡ್ಯಂ ತಥಾ ಲಕ್ಷಣಸನ್ನಿಪಾತಃ |
ಏರ್ತಾ ಹಿ ದೂತೇ ಪ್ರವದಂತಿ ದಂಡಾಃ
ವಧಸ್ತು ದೂತಸ್ಯ ನ ನಃ ಶ್ರುತೋಽಸ್ಮಿ || ೫.೫೨.೧೫ ||

ಕಥಂ ಚ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಿನೀತಬುದ್ಧಿಃ
 ಪರಾವರಪ್ರತ್ಯಯನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಃ |
 ಭವದ್ವಿಧಃ ಕೋಪವಶೇ ಹಿ ತಿಷ್ಠೇತ್
 ಕೋಪಂ ನ ಗಚ್ಛಂತಿ ಹಿ ಸತ್ತ್ವವಂತಃ || ೫.೫೨.೧೬ ||

ನ ಧರ್ಮವಾದೇ ನ ಚ ಲೋಕವೃತ್ತೇ
 ನ ಶಾಸ್ತ್ರಬುದ್ಧಿಗ್ರಹಣೇಷು ವಾಪಿ |
 ವಿದ್ಯೇತ ಕಶ್ಚಿತ್ತವ ವೀರ ತುಲ್ಯ -
 ಸ್ವಂ ಹ್ಯುತ್ತಮಃ ಸರ್ವಸುರಾಸುರಾಣಾಂ || ೫.೫೨.೧೭ ||

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಮನಸ್ವಿನಾಂ ಚ
 ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಜಯೇನ |
 ತ್ವಯಾಪ್ರಮೇಯೇಣ ಸುರೇಂದ್ರಸಂಘಾ
 ಜಿತಾಶ್ಚ ಯುದ್ಧೇಷ್ಟಸಕೃನ್ನರೇಂದ್ರಾಃ || ೫.೫೨.೧೮ ||

ಇತ್ಥಂವಿಧಸ್ಯಾಮರದೈತ್ಯಶತ್ರೋಃ
 ಶೂರಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ತವಾಜಿತಸ್ಯ |
 ಕುರ್ವಂತಿ ವೀರಾ ಮನಸಾಪ್ಯಲೀಕಂ
 ಪ್ರಾಣೈರ್ವಿಮುಕ್ತಾ ನ ತು ಭೋಃ ಪುರಾ ತೇ || ೫.೫೨.೧೯ ||

ನ ಚಾಪ್ಯಸ್ಯ ಕಪೇರ್ಘಾತೇ ಕಂಚಿತ್ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಗುಣಂ |
 ತೇಷ್ಟಯಂ ಪಾತ್ಯತಾಂ ದಂಡೋ ಯೈರಯಂ ಪ್ರೇಷಿತಃ ಕಪಿಃ || ೫.೫೨.೨೦ ||

ಸಾಧುವಾ ಯದಿ ವಾಸಾಧುಃ ಪರೈರೇಷ ಸಮರ್ಪಿತಃ |
 ಬ್ರುವಣ ಪರಾರ್ಥಂ ಪರರ್ವಾ ನ ದೂತೋ ವಧಮರ್ಹತಿ || ೫.೫೨.೨೧ ||

ಅಪಿ ಚಾಸ್ಮಿನ್ ಹತೇ ನಾನ್ಯಂ ರಾಜನ್ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಖೇಚರಂ |
 ಇಹ ಯಃ ಪುನರಾಗಚ್ಛೇತ್ ಪರಂ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧೇಃ || ೫.೫೨.೨೨ ||

ತಸ್ಮಾನ್ನಾಸ್ಯ ವಧೇ ಯತ್ಕಃ ಕಾರ್ಯಃ ಪರಪುರಂಜಯ |
ಭರ್ವಾ ಸೇಂದ್ರೇಷು ದೇವೇಷು ಯತ್ನಮಾಸ್ಥಾತುಮರ್ಹತಿ || ೫.೫೨.೨೩ ||

ಅಸ್ಮಿನ್ ವಿನಷ್ಟೇ ನಹಿ ದೂತಮನ್ಯಂ
ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯಸ್ತೌ ನರರಾಜಪುತ್ರೌ |
ಯುದ್ಧಾಯ ಯುದ್ಧಪ್ರಿಯ ದುರ್ವಿನೀತಾ -
ವ್ರದ್ಯೋಜಯೇದ್ ವೈ ಭವತಾ ವಿರುದ್ಧೌ || ೫.೫೨.೨೪ ||

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಮನಸ್ವಿನಾಂ ಚ
ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಜಯೇನ |
ತ್ವಯಾ ಮನೋನಂದನ ನೈರೃತಾನಾಂ
ಯುದ್ಧಾಯ ನಿರ್ನಾಶಯಿತುಂ ನ ಯುಕ್ತಂ || ೫.೫೨.೨೫ ||

ಹಿತಾಶ್ಚ ಶೂರಾಶ್ಚ ಸಮಾಹಿತಾಶ್ಚ
ಕುಲೇಷು ಜಾತಾಶ್ಚ ಮಹಾಗುಣೇಷು |
ಮನಸ್ವಿನಃ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಿಷ್ಠಾಃ
ಕೋಪಪ್ರಶಸ್ತಾಃ ಸುಭೃತಾಶ್ಚ ಯೋಧಾಃ || ೫.೫೨.೨೬ ||

ತದೇಕದೇಶೇನ ಬಲಸ್ಯ ತಾವತ್
ಕೇಚಿತ್ ತವಾದೇಶಕೃತೋಽದ್ಯ ಯಾಂತು |
ತೌ ರಾಜಪುತ್ರಾವುಪಗೃಹ್ಯ ಮೂಢೌ
ಪರೇಷು ತೇ ಭಾವಯಿತುಂ ಪ್ರಭಾವಂ || ೫.೫೨.೨೭ ||

ನಿಶಾಚರಾಣಾಮಧಿಪೋಽನುಜಸ್ಯ
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯೋತ್ತಮವಾಕ್ಯಮಿಷ್ಟಂ |
ಜಗ್ರಾಹ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸುರಲೋಕಶತ್ರು -
ಮರ್ಹಾಬಲೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಮುಖ್ಯಃ || ೫.೫೨.೨೮ ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ||